

Kinnitatud
direktori käskkirjaga 30.08.2024.a. nr.32.1-2/523

Läbi arutatud ja heaks kiidetud pedagoogilise nõukogu koosolekul
21.08.2024.a.nr 32.1-5/521, protokoll nr. 5

LASTEAIA KIRSIKE ÕPPEKAVA

Narva

2024

SISUKORD

1. Lasteaia liik ja eripära
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid- ja põhimõtted
 - 2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.
 - 2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted
 - 2.3. Õppe- ja kasvatustegevuses rakendatakse järgmiste metoodiliste lähenemiste
3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS.
 - 3.1 Õppeaasta
 - 3.2 Rühma õppe – ja kasvatustegevuse kavandamine
 - 3.3 Õppe- ja kasvatustegevuse e-päevik
 - 3.4 Erivajadustega laps
 - 3.5 Eesti keele kui teise keele õpe
 - 3.6 Koostöö lapsevanematega
4. LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED
 - 4.1 Üldoskused
 - 4.2 Mänguoskused
 - 4.3 Tunnetus- ja õpioskused
 - 4.4 Sotsiaalsed oskused
 - 4.5 Enesekohased oskused
 - 4.6 Valdkond Mina ja Keskkond
5. VALDKONDADE ÕPPE – JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU NING
LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED
 - 5.1 Valdkond Mina ja keskkond
 - 5.2 Valdkond keel ja kõne
 - 5.3 Valdkond Eesti keel kui teine keel
 - 5.4 Valdkond Matemaatika
 - 5.5 Valdkond Kunst
 - 5.6 Valdkond Muusika
 - 5.7 Valdkond Liikumine
6. LAPSE ARENGU HINDAMINE
 - 6.1 Lapse arengu hindamise põhimõtted
 - 6.2 Hindamise meetodid
 - 6.3 Lapse koolivalmiduse hindamise põhimõtted ja korraldus
 - 6.4 Koolivalmiduskaart
7. ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE

1. LASTEAIJA LIIK JA ERIPÄRA

Lasteaed Kirsike on munitsipaalasutus, mis asub aadressil Soldina tn. 11, 21003, Narva. Lasteaias on kokku 11 rühma: 3 sõimerühma, 6 aiarühma ja 2 tasandusrühma. Asutus on avatud tööpäeviti kell 06:30-18:30. Valverühm töötab hommikuti 6.30-7.00 ja õhtuti 18.00-18.30.

Lasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles. Lasteaijal on oma logo, lipp ja kodulehekül internetis. Lasteaias järgitakse mitmeid traditsioone, sealhulgas:

„Päkapikude kuu“,

Tervisenädalad ja spordipäevad

Hommikuvõimlemine õues aastaringselt,

Laat lasteaias,

Õpetajate teatritegevus lastele,

Töörühmade tegutsemine („Loovrühm“ ja „Aegaviitev rühm“).

Lisaks pakutakse lasteaias lastele erinevaid huviringe nagu malering, loovring andekatele lastele, programmeerimine ja eesti rahvatantsud.

Lasteaia eripära väljendub neljas tegevussuunas:

- 1) arendava ja toetava õpikeskkonna loomisel kasutada erinevaid meetodikaid ja kaasaegseid õppevahendeid;
- 2) rakendada “Liikuma kutsuva kool” programmelemente;
- 3) rakendada õuesõppe ja projektõppemetoodikat;
- 4) rakendada “Kiusamisest vaba lasteaed” meetodikat.

Lasteaia põhiväärtused on:

TERVIS – me väärtustame ja toetame mitmekülgseid liikumisvõimalusi, tervislikke eluviise, toitu ja hügieeni.

LOOVUS- me väärtustame ja toetame laste arengus omadusi, mis annavad eeldused probleemide uute viiside lahendamiseks ja algupäraseid tulemusi saada.

KOOSTÖÖ- väärtustame meeskonnatööd ja oleme avatud erinevatele osapooltele. Oleme see lasteaed, kus laps, lapsevanem tahab rõõmuga tulla, töötaja rõõmuga töötada ning tegutseda ühiste eesmärkide nimel.

TRADITSIOONID- hoiame lasteaias traditsioone (nt tarkusepäev, lasteaias sünnipäev, tervisenädal, Päkapikude kuu) ja loome ühiselt uusi. Hoiame elus rahvakultuuri (rahvakalendri tähtpäevad, kumbed).

TURVALISUS- kindlustame lastele vaimselt ja füüsiliselt ohutu keskkonna nende kasvamiseks ja arenemiseks ning täiskasvanutele turvalise töökeskkonna.

2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.

Lapsele on tagatud eestikeelne õppimine erinevate õpivõimalustega.

- Lastel on innustav ja toetav õpikeskkond
- Lastele on tagatud kvaliteetne haridus
- Igale lapsele pakutakse paindlikud õpivõimalused
- Andekad ja HEV-lapsed on välja selgitatud ja toetatud.

2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Kirsike lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimine tugineb põhimõtetel:

1. Aktiivõpe – lapsele luuakse võimalus aktiivselt ja iseseisvalt tegutseda, loovalt mõelda.
2. Mängulisus - õpetamine ja õppimine toimub läbi mängu
3. Turvalisus – on loodud turvaline füüsiline ja psühhosotsiaalne keskkond, mis soodustab lapse arengut ja sotsialiseerumist
4. Terviseedendus - lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine
5. Individuaalsus - lapse eripära ja arengupotentsiaali arvestamine
6. Väärtuskasvatus - väärtushoiakute kujundamine, humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine; eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.
7. Õuesõpe - looduselt õppimine ja selle hoidmine
8. Koostöö - lapse igakülgset arengut toetab koostöö perekonnaga ja spetsialistidega

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted tulenevad õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest ja on arendava tegevuse aluseks lasteaias:

- 1) Lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali kasutamine.
- 2) Lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine.
- 3) Lapse loovuse toetamine.
- 4) Mängu kaudu õppimine.
- 5) Humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine.
- 6) Lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine.
- 7) Lapsele turvatunde ja eduelamuse tagamine.
- 8) Üldõpetusliku tööviisi rakendamine.
- 9) Kodu ja lasteasutuse koostöö.
- 10) Eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripära arvestamine.

- Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutusekäitumises, teadmistes, hoiakutes ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu ja harjutamise kaudu.
- Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse lapse eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, tervist. Pedagoogid on lapse arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad.
- Laps on õppe- ja kasvatustöös aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuse kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.
- Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- 1) kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- 2) seostada uusi kogemusi varasemate teadmistega
- 3) kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- 4) arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- 5) hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- 6) tunda rõõmu õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

2.3.Õppe- ja kasvatustegevuses rakendatakse järgmiste metoodiliste lähenemiste põhimõtteid:

Õuesõpe

Õuesõpe võimaldab loomulikult ja ehedal moel tagada riikliku õppekava elluviimise. See on õppeprotsess, kus laps on aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Laps kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

- Suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades, maitstes, kompides, kuulates helisid.
- Lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust.
- Suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ning märgatust ja kogetust järelt tegema.
- Suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama ning hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Projektõpe

Muutunud õpikäsitlus toetab ja tagab õpiprotsessis: õpivaldkondade- ja eluvaldkondade lõimimist, meeskonnatööd, loovat ja kriitilist mõtlemist, eneseväljendusoskust, ettevõtlikkust, võtmepädevusi, faktiteadmiste asemel oskust probleeme lahendada.

- Avatud õppekava, mille loovad koos lapsed ja õpetajad. Kasutatakse kuuplaane või projektiplaane, mida pidevalt täiendatakse vastavalt laste huvidele.
- Tegevused on omavahel lõimitud, see aitab lastel luua erinevate valdkondade alastest teadmistest tervikliku pildi koos oskustega.
- Tegevusplaan kujuneb vastavalt sellele, millised on laste huvid, see tagab laste õpimotivatsiooni tõusu.
- Õpetaja loob häid suhteid lastega, abistab neid õppimise protsessis.
- Lapsed juhivad oma õppimist uurimise kaudu.
- Lapsed oskavad teha koostööd erinevate vastuste leidmiseks ja nende teadmisi kajastavate projektide loomiseks.
- Laps on õppeprotsessis aktiivne, õppimine on lapsest lähtuv.
- Loovuse toetamine.
- Teemade käsitlused on elulised, tõelised ja seotud igapäevaste teemadega ning on tavaliselt pikemaajalised. Teemasid uuritakse sügavuti ja igast vaatenurgast.
- Õpetaja annab lastele piisavalt vabadust, et nad saaksid katsetada ja avastada lahendusi ettetulevatele probleemidele, mida võib tekkida ühe projekti jooksul mitmeid kordi.
- Projektõpet läbiviiva õpetaja võtmesõnaks on nüüdisaegsus.

Kiusamisest vaba lasteaed!

Programmi „Kiusamisest vabaks“ eesmärk on luua lasteaias üksteist arvestav ja kaasav suhe, luua kiusamist ennetav käitumiskultuur, kus suhtutakse üksteisesse sallivalt ning austavalt.

- Täiskasvanud vastutavad laste seas toimunud kiusamise eest.
- Kasutusel on ennetusstrateegiad.
- Kiusamisevastase töö üheks sihtgrupiks on kiusamise pealtvaatajad.
- Laste koosluse areng, mida iseloomustab sallivus, austus, hoolivus ja julgus.

Robotikategevused

Robotika vahendite kasutamine loob seoseid erinevate ainevaldkondade (mina ja keskkond, keel ja kõne, matemaatika, kunst, muusika ja liikumine) vahel ning muudab veelgi huvitavamaks lasteaias kasutusel olevate aktiivõppe meetodikate kasutamise (Kiusamisest vaba lasteaed, õuesõpe, projektõpe).

Robotika vahendite kasutamine on motivaatoriks eesti keelest erineva koduse keelega lastele eesti keele õppimisel (sõnavara arendustöö ja jutustamise oskuse arendamine).

3. ÕPPE- JA KASVATUSPROTSESSI KORRALDUS

3.1 Õppeaasta

Õppeaasta algab 1.septembril ja kestab 31.augustini. Aktiivne õppeperiood toimub 1. septembrist 31.maini. Suvekuudel toimub õpitu kordamine ja kinnistamine ning põhirõhk on mängulisel õuetegevusel. Lasteaia õppeaasta algab 1.septembril ja kestab 31.augustini.

Lasteaia õppe- ja kasvatuskorralduse aluseks on riiklik õppekava ning lasteaia Kirsike õppekava. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ning läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms. Pedagoogid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad. Õppe- ja kasvatustöö toetamisest võtab osa kogu lasteaia personal.

Lasteasutuse õppekava alusel koostavad õpetajad rühma aasta tegevuskava. Lisaks rakendatakse projektõpet.

3.2 Rühma õppe – ja kasvatustegevuse kavandamine

- tugineb rühma päevakavale, kus vahelduvad igapäeva tegevused (päevakava põhipunktid), mängud, vaba aeg ja tegevused, määrab päevarütmi vastavalt lapse vanusele.
- toimub arvestades lapse arengutaset, eripära, vanust, huvisid ja iga lapse võimalusi.
- on paindlik, võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.
- integreeritakse läbi temaatika, toimub valdkondade, sisude ja tegevuste lõimumist
- toimub turvalises ja esteetilises keskkonnas, mis võimaldab individuaalsete ja ühiste tegevuste läbiviimist.
- õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust, kavandada oma tegevust, teha valikuid; seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega ning kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

3.3 Õppe- ja kasvatustegevuse e-päevik

- Õppeaasta algul (kuni 15.septembreni) kinnitab lasteasutuse direktor digiallkirjaga iga rühma õppe – ja kasvatustegevuse päeviku.
- Päeviku pidamise ja selle nõuetekohase täitmise üle teostavad kontrolli lasteasutuse direktor ja õppealajuhataja.
- Rühmaõpetajad, muusika - ja liikumisõpetaja teevad läbiviidud õppe – ja kasvatustegevuste kohta samal päeval päevikusse sissekande, kinnitavad selle allkirjaga (ELIIS keskkonnas toimub see automaatselt) ning avalikustavad päevakirjelduse lapsevanematele.

- Rühmaõpetaja kannab päevikusse: üldised andmed lapse ja tema vanemate kohta; õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted nende täitmiseks õppeaasta alguseks.
- Õpetajad märgivad Päeva kokkuvõtte/Analüüs lahtrisse need lapsed, kes vajavad täiendavat individuaalset õpet või andekamad lapsed, kes vajavad keerulisemaid lisäülesandeid.
- Päeviku täitmise eest vastutavad rühma õpetajad. E - päevikule, mis sisaldab delikaatseid isikuandmeid, on ligipääs vaid rühmaõpetajatel ning juhtkonnal. Õpetajad tagavad, et võõrad isikud päevikuga tutvuda ei saa.
- Suveperioodil kui rühmad on ühendatud, täidavad õpetajad töötava rühma e -päevikut.
- Suveperioodiks suletud rühmade õpetajad teevad päevikusse sissekande rühma sulgemise kohta

3.4 Erivajadustega laps

Erivajadusega on laps, kellel on diagnoositud mõni füüsiline, vaimne või sensoorne puue või käitumishäire. Samuti kuuluvad siia alla eriandekuse (näiteks muusikaline eriandekus) lapsed, teisest kultuuri- ja keelekeskkonnast pärit lapsed ja ka erinevatel põhjustel koolipikendust saanud lapsed. Erivajadusega laps vajab pikema või lühema aja jooksul oma erilise vajaduse tõttu suuremat tähelepanu.

Lapse erivajadusest peavad lasteaeda teavitama lapse vanemad. Koostöös lasteaia personaliga (vajadusel kaasatakse ka teisi spetsialiste näiteks Rajaleidja Keskusest) leitakse konkreetsele lapsele sobivaimad võimalused. Vastavalt lapse arengu jälgimisel saadud tulemustele, teevad õpetajad vajadusel lapsevanemale ettepaneku lapsega spetsialisti poole pöördumiseks ja erivajaduse kindlaksmääramiseks.

Vajadusel koostavad rühma õpetajad õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga erivajadusega lapsele individuaalse õppekava. Vähemalt kolm korda õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse õppekava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. Kokkuvõtte arutatakse läbi lapsevanemaga arenguvestlusel ning vajadusel kavandatakse erivajadusega lapsele uus individuaalne arenduskava.

Lasteaias on tasandusrühmad.

Tasandusrühma ja töö põhimõtted:

- igale lapsele koostatakse individuaalne arenduskava, sh eesti keele kui teise keele tugiõpe
- tasandusrühma töö eesmärk on luua võimalikult arendav ja turvaline keskkond erivajadusega lapsele,
- tasandusrühma õppekava, päevakava ja tegevuskava on samasugune kui tavarühmades,
- tasandusrühma õpetaja on läbinud eripedagoogilise täiendkoolituse,
- tasandusrühma logopeed tegeleb tasandusrühma lastega igapäevaselt, kas individuaalselt või alarühmadena,
- tasandusrühmas toimub tihe koostöö vanemate, rühmameeskonna ja teiste lapse arengut toetavate spetsialistidega.

3.5 Eesti keele kui teise keele õpe

Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe.

Mitte-eesti kodukeelega laste toetamise põhimõtted

Mitte-eesti kodukeelega lapsed omandavad eesti keele, kas:

- lõimitud tegevuste kaudu
- täieliku keelekümblyuse metoodikat rakendades
- vajadusel ka eesti keele tugiõpet rakendades

Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse

- laste arengutaset
- vanust
- eesti keele õppe mahtu
- metoodikat

Erivajaduse korral koostatakse individuaalne arenduskava eesti keele kui teise keele õpetamiseks.

Erivajadustega lapsele koostatakse eesti keele kui teise keele õpetamiseks vajadusel individuaalne arenduskava.

3.6 Koostöö lapsevanematega

Peredega suhtlemine on lasteaia pedagoogide üks kõige olulisem ülesanne. Kõik pered on huvitatud oma lapse arengust ning tahaksid, et lapsed oleksid edukad ja õnnelikud. Nii pedagoogid kui vanemad vastutavad vastastikuste suhete arendamise eest. Suhtlemine, lugupidamine, lapse huvide ja erinevustega arvestamine paneb aluse headele suhetele.

Rühmaõpetajad suhtlevad lapsevanematega regulaarselt, teavitavad neid lapse arengust, annavad nõu õppe- ja kasvatusküsimustes. Lasteaias töötab logopeed, muusikaõpetaja ning liikumisõpetaja, kes samuti nõustavad vajadusel lapsevanemaid.

Lastevanematel on võimalus alati pöörduda ka direktori poole nõu ja abi saamiseks. Kevadel teevad rühmaõpetajad ja lasteaia spetsialistid kokkuvõtte lapse arengust ja edastavad suuliselt lastevanematele.

Lastevanematega suhtlemise võimalused:

- Individuaalne vestlemine lapse tuleku ja lahkumise ajal;
 - rühmade teadetetahvlid,
 - arenguestlused 1 kord aastas kevadel; koolieelikutel 2 korda aastas sügisel ja kevadel;
 - avatud uste päevad rühmas ja lasteaias,
 - lastevanemate osalemine lasteaia üritustel;
 - rühma koosolekud, mis toimuvad mitte vähem kui kaks korda aastas (koolieelikuterühmas)
- ning kuhu kutsutakse direktorit ja vajadusel muud spetsialistid;
- lasteaia leheküljed Internetis, rühmade interneti leheküljed;

- spetsialistide konsultatsioonid;
- lastevanemate üldkoosolekud

Iga õppeaasta alguses lasteaia direktor hoolekogu istungil ning rühmaõpetajad rühmaüksustel tutvustavad vanematele nii lasteaia kui ka rühma õppe- ja kasvatustöö tegevuskava. Koostöös lastevanematega arutatakse läbi ja kooskõlastatakse nii lasteaia kui rühma õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ja põhimõtted. Lapsevanemal on võimalus osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi läbiviimisel (esinemine pidudel, rühma saatmine ekskursioonil, tegevuste läbiviimine rühmas jne).

Õppeaasta algul valivad iga rühma lapsevanemad ühe liikme lasteaia hoolekogusse. Hoolekogu koosolekud toimuvad vastavalt hoolekogu tööplaanile.

4. LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

4.1 Üldoskused

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- mänguoskused;
- tunnetus- ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;
- enesekohased oskused

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

4.2 Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid.

Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel laps:

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
eristab mängude, mänguasjade ja mängimise tähendust;	mängib individuaalselt	tunneb huvi erinevate mänguliikide vastu	oskab teha valikuid mänguliikide vahel	tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma

matkib oma mängudes ümbritsevat elu;	otsib mängukaaslast	suhtub hoidvalt mänguasjadesse	oskab laastada Kirske mängude valikul oma arvamust ja vajadusel põhjendada	loovendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast
oskab täita mängudes lihtsamaid rolle;	laps mängib mõnda aega koos teistega ja järgib lihtsamaid reegleid	mängu lõppedes asetab mänguasjad oma kohale	suudab kinnipidada mängureeglitest	algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu
	suhtub heatahtlikult teiste laste mängudesse	oskab üksteisega arvestada ja suhelda	algatab mängu	täidab mängudes erinevaid rolle
järgib lihtsamaid mängureegleid		püüab täita mängureegleid	püüab mängu käigus tekkinud probleeme lahendada	järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada
tunneb rõõmu liikumisest;		kasutab looduses olles mängudes looduslike objekte ja materjale	arendab mängude sisu iseseisvalt edasi	suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele
tunneb rõõmu mängust;		jagab ja vahetab sõbraga mänguasju, vajadusel suudab seda sõbrale laenata	oskab iseseisvalt läbi viia mõningaid liikumismänge	tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus
		püüab edasi anda ümbritsevate inimeste		kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid
		omavahelisi suhteid ja tundeid		
		kasutab mängudes abivahendeid		
		teeb mängudes ühiseid kokkuleppeid		

4.3 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel laps:

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
mõtleb verbaalselt, saab kuuldust aru	tegutseb iseseisvalt otsese juhendamiset ja autoriteetide toel, annab keskkonnale emotsionaalseid hinnanguid, osaleb ühistegevuses	tegutseb lühiajaliselt iseseisvalt, kuid vajab veel täiskasvanu abi tegutsemiskindluse saavutamisel ja hoidmisel, reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga	innustub uuest, vajab abi tegevuste lõpetamisel, järgib reegleid ühistegevuses teiste lastega	saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna
on suuteline keskenduma 10 minutit ning kaasa tegutsema	järgib lihtsaid reegleid, saab aru arvumõistest	tegutseb koos teistega, tema tegutsemismotivatsioon on olulised eakaaslased	osaleb aktiivselt praktilistes tegevustes, käelistes ja loovtegevustes, praktilises tegevuses	mõtleb nii kaemuslikkujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi
kavandab oma tegelusi lühiajaliselt	suhtleb täiskasvanuga valdavalt situatsiooniväliselt tunnetuslikus vormis ja lastega tegevuslik – situatiivses vormis ühistegevuse käigus	eksperimenteerib, konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui konkreetseid objekte	saab aru asjadevaheliste suhetest, omadustest, ajalis-ruumilisest järjestusest, suudab keskenduda tegevusele vähemalt 20 minutiks	tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi tegutseb kavandab ja ses korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni

tegutseb uutes olukordades koos täiskasvanuga	huvitub uutes trükimärkides tolukordades	osaleb erinevates uueses mänguliikides ja olukorras loovtegevustes, keskendub huvipakkuvale tegevusele, omab ettekujutust numbritest ja tähtedest kui sümbolitest	Narva Lasteaed Kirsike	
on uudishimulik, tahab avastada,		omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu	kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides nii uueses kui sarnases kontekstis	tegutseb uueses olukorras täiskasvanu juhiste järgi
meeldib lugusid ja jutte mitu korda kuulata		kasutab sisekõnet tegevuse planeerimisel ja reguleerimisel, räägib asjadest, mis pole kohal, mis toimusid minevikus, fantaseerib	selgitab teistele reegleid, kasutab sisekõnet kujutluste loomisel ja tegevuse planeerimisel, kasutab kõnet informeerimisel, tunnetustegevuses ja uute teadmiste omandamisel	suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada
				rühmitab esemeid ja nähtusi
				erinevate tunnuste alusel
				kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist

4.4 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel laps:

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
teab, et inimesed on erinevad nii soolt, kasvult, välimuselt	saab aru tunnetest	oskab rääkida oma tunnetest	tahab rääkida oma tunnetest: armastus, rõõm, mure	püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses
on huvitatud teistega suhtlemisest	laps osaleb dialoogis	osaleb ühistegevustes ja teeb koostööd teiste lastega	tahab kuuluda eakaaslaste gruppi ja teeb eesmärgi saavutamiseks koostööd	tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu
küsib vajadusel abi	küsib abi täiskasvanult	abistab ja lohutab mängukaaslast	järgib sotsiaalseid rutiine	hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise
saab aru, et lasteaias on omad reeglid	teab rühma reegleid	selgitab, milleks on rühmareeglid vajalikud	järgib rühma reegleid	osaleb rühma reeglite kujundamisel
tahab teistega koos tegutseda	osaleb ühistegevuses täiskasvanuga	osaleb lühiajaliselt ühistegevuses eakaaslastega	teab, et teistega tuleb arvestada ja koostööd teha	oskab teistega arvestada ja teha koostööd
teab, et on oma ja võõrad asjad	loob lühiajalisi sõprussuhteid	oskab nimetada sõbra positiivseid omadusi	põhjendab, miks on hea omada sõpru	loob sõprussuhteid
saab aru, et on halb ja hea käitumine	teab, mis on oma, mis on võõras	vahetab sõbraga oma mänguasju	jagab sõbraga, mida endal palju	saab aru omavõõrasühine tähendusest
kasutab igapäevaseid viisakussõnu	tahab käituda hästi	saab aru heast ja halvast käitumisest	oskab põhjendada head ja halba käitumist	teeb vahet hea ja halva käitumise vahel

teab, kes on poiss, kes on tüdruk	teab, kes on poiss, kes on tüdruk	oskab kirjeldada, mille poolest on inimesed erinevad	näitab oma käitumisega, et hoolimata erinevustest suhtun kõikidesse inimestesse heatahtlikult	näitab, et inimesed võivad olla erinevad
ei ole alati kõigea nōus	korrigeerib oma käitumist, kui sellele tähelepanu juhitakse	rakendab iseseisvalt viisakusreegleid	põhjustab viisakusreeglite järgimise vajadust	järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme
			on olemas oma seisukoht	selgitab oma seisukohti

4.5 Enesekohased oskused

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel laps:

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
tunneb erinevaid emotsioone (<i>rõõm, kurbus, viha</i>)	nimetab oma emotsioone	märkab ja mõistab enda ja teiste emotsioone	arvestab eakaaslaste ja täiskasvanu tunnetega	suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada
oskab vahet teha headel ja halbadel tegudel	rõõmustab õnnestumiste üle	oskab nimetada tegevusi, mis meeldivad	teab, mis õnnestub, mis mitte	kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi
tegutseb täiskasvanu juhendamisel ja muudab oma käitumist vastavalt juhendaja märkustele	käitub täiskasvanu korralduste järgi	oskab käituda ja teab, mida tohib, mida mitte	järgib käitumisreegleid ja oskab neid teistele selgitada	oskab erinevates olukordades sobival viisil käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele

on huvitatud mängudest ja tegevustest	valib koos täiskasvanuga meelepärase mängu	oskab iseseisvalt valida mängu ja tegevusi	oskab kasutada oma tegevusi teiste laste tegevustega	Kirjutab mängu ja tegevusi
teab, et tuleb käituda teiste suhtes ohutult	tegutseb ka omaette, täiskasvanu osaluseta	tegutseb väikeses grupis koos eakaaslastega	tegutseb suuremas grupis koos kaaslastega	tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest
küsib abi		nimetab tegevusi, mis on tervisele kasulikud, mis ohtlikud	selgitab, kuidas hoida enda ja teiste tervist	teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda
omandab heaperemehelikku suhtumist	eneseteenindamisel vajab täiskasvanu abi ja huvitub täiskasvanu tööst	eneseteenindamisel vajab mõningat abi ja soovib abistada täiskasvanuid nende töödes	tuleb toime eneseteenindami sega ja teeb meeleldi erinevaid töid	saab hakkama eneseteenindami sega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused
	teab, et kõiki vahendeid peab hoidma, koristab täiskasvanu meeldetuletusel	suhtub vahenditesse hoidvalt ja koristab enamasti tegevuse lõppedes enda järelt	oskab kasutada erinevaid vahendeid ja tegevuse lõppedes koristab enda järelt	kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikul t ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt

5. VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU NING LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid on esitatud järgnevates valdkondades:

- Mina ja keskkond;
- Keel ja kõne;
- Eesti keel kui teine keel
- Matemaatika;
- Kunst;
- Muusika;
- Liikumine.

5.1 VALDKOND MINA JA KESKKOND

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid. Laps ...

- mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- märkab nähtusi ja muutusi looduses.
- oskab valmistada erinevaid ehitisi ja neid kirjeldada (erinevused, sarnasused jne), koostab ühtseid reegleid seadmete turvalisuse ja kasutamise kohta.

Valdkonna „Mina ja keskkond” sisu:

- **sotsiaalne keskkond:** mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad ja kombed, teised rahvused Eestis, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, ohuallikad ning ohutu käitumine;
- **tehiskeskkond:** ehitised, kodumasinad, jäätmed, ühissõidukid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus;
- **looduskeskkond:** kodukoha loodus, loodusvaatlused, muutused looduses, elukeskkond ja selle mõju tervisele, inimese mõju loodusele.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted valdkonnas Mina ja keskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele

Narva Lasteaed Kirsike

vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldotsi tegema;

- suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult kaituma.

Lapse arengu eeldatavad tulemused valdkonnas „Mina ja keskkond“

SOTSIAALNE KESKKOND	Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
MINA	1. Ütleb küsimise korral oma ees- ja perekonnanime. 2. Vastab õigesti küsimusele, kas ta on tüdruk või poiss.	1. Vastab õigesti küsimusele, kas ta on tüdruk või poiss.	1. Oskab öelda oma ees- ja perekonnanime, vanuse ja soo.	1. Oskab end tutvustada. 2. Teab oma sünnipäeva.	1. Teab oma kohustusi ja õigusi. 2. Kirjeldab oma välimust, omadusi ja huve.
PEREKOND JA SUGULASED	1. Nimetab pereliikmeid: ema, isa, õde, vend. 2. Teab õdede ja vendade nimesid.	1. Teab pereliikmeid nimepidi.	1. Teab oma pereliikmeid ning kirjeldab oma ja perekonda (pereliikmed + onu ja tädi).	1. Teab ja nimetab oma pereliikmete ees- ja perekonnanimesid . 2. Mõistab, et pered võivad olla erinevad.	1. Teab oma pereliikmeid ja lähisugulasi. 2. Jutustab oma vanavanem atest.
KODU	1. Vastab küsimustele oma kodu ja pereliikmete kohta	1. Vastab küsimustele oma pereliikmete koduste tegevuste kohta.	1. Kirjeldab oma kodu (eramu, korter, talumaja). Nimetab kodu asukoha (linnas, maal). 2. Kirjeldab pereliikmete	1. Nimetab kodu asukoha: linnas (tänav, linn), maal (talukoha nimi). 2. Nimetab ja kirjeldab oma kohustusi kodus.	1. Oskab kirjeldada oma kodu ja kodukohta. 2. Teab kodust aadressi ja telefoninumbrit.

Narva Lasteaed Kirsike

			koduseid tegevusi.		
LASTEAED	1.Suudab leida oma koha rühmas (kapp, voodi, käterätik). 2.Nimetab rühmas olevaid esemeid. 3.Ütleb küsimise korral rühmakaaslaste ja õpetajate ning õpetajaabide nimed.	1.Nimetab rühmas olevaid esemeid. 2.Ütleb küsimise korral rühmakaaslaste ja õpetaja ning õpetajaabi nimed.	1.Nimetab oma lasteaia nime. 2.Oskab kirjeldada oma tegevusi ja mängu.	1. Teab nimetada lasteaia töötajaid ja nende tegevusi. 2.Teab oma, võõra ja ühise tähendust.	1. Teab lasteaia aadressi. 2. Nimetab erinevaid ameteid lasteaias ja nende vajalikkust. 3. Kirjeldab lasteaia kodukorda ning teab rühmareegleid ja traditsioone.
KOOL	-	-	-	1. Teab, et lapsed lähevad kooli õppima	1. Kirjeldab kooli ja lasteaia erinevust (teab, et kool on õppimise koht).
AMETID, TÖÖD	1.Nimetab pereliikmete koduseid toimetusi. 2. Matkib lihtsamaid töövõtteid.	1.Nimetab erinevaid ameteid ja töövahendeid.	1. Nimetab erinevaid ameteid lasteaias ja nende vajalikkust. 2. Loetleb tuntumate ametite juurde kuuluvaid töövahendeid.	1.Kirjeldab üldtuntud elukutseid oma kodukohas. 2.Põhjendab mängu-või töökoha korrastamise.	1.Oskab nimetada pereliikmete elukutseid ja ameteid. 2.Teab ja oskab kirjeldada erinevaid elukutseid ning ameteid. 3.Selgitab raha otstarvet.
	1.Osaleb jõukohasel viisil vanemate laste ja täiskasvanute tegevuses kodumaale tähtsatel	1.Osaleb tähtpäevadel ruumide kaunistamisel, kannab peoriideid, esineb koos teistega peol. 2.Teab Eesti lipu värve ja leiab need teiste seast.	1. Teab oma rahvust ja keelt. 2. Oskab nimetada sündmusi, mille puhul heisatakse riigilipp. 3.Oskab nimetada	1. Teab Eesti riigi tähtsamaid sümboleid - lipp, lind, lill. 2. Mõistab ja oskab nimetada inimeste erinevusi (rahvused, keeled).	1. Nimetab Eesti riigi sümboleid (lipp, hümn, vapp, lind, lill, kivi). 2. Teab koduvalla/-linna sümboleid. 3. Oskab Eesti kaardil näidata oma kodukohta. 4. Teab Eesti Vabariigi

Narva Lasteaed Kirsike

<p>KODUMAA, TEISED RAHVUSED EESTIS</p>	<p>päevadel (laulude laulmine). 2.Leiab täiskasvanu juhendamisel teiste esemete seast Eesti lipu.</p>		<p>erinevaid rahvusi oma rühmas ja kodukohas.</p>	<p>3. Teab Eesti Vabariigi presidendi nime.</p>	<p>presidendi nime. 5. Oskab nimetada teisi rahvusi ja keeli ning teab nende kombeid ja traditsioone. 6. Suhtleb teisest rahvusest lastega. 7. Teab ja nimetab Eesti lähinaabreid (Läti, Soome, Rootsi, Venemaa).</p>
<p>TÄHTPÄEVAD, PÜHAD JA KOMBED</p>	<p>Nimetab küsimise korral pühadega seotud tegevusi.</p>	<p>1.Nimetab eesti tähtpäevi. 2. Osaleb tähtpäevade tähistamisel.</p>	<p>1. Kirjeldab tähtpäevi peres. 2.Oskab kirjeldada tuntumaid rahvakombeid (vastlad, mardipäev, kadripäev) ja nendega seotud tegevusi.</p>	<p>1. Oskab kirjeldada tuntumaid rahvakombeid (vastlad, mardipäev, kadripäev) ja nendega seotud tegevusi.</p>	<p>1.Teab Eesti rahva traditsioone ja kombeid. 2.Teab tähtpäevi ja nende tähistamise vajalikkust (tarkusepäev, emakeelepäev, lastekaitsepäev, sõbrapäev jm). 3.Oskab kirjeldada tähtpäevade tähistamist oma lasteaias või kodus (volbripäev, jaanipäev, hingedepäev jm). 4.Oskab nimetada riiklikke pühi ja nendega seotud traditsioone (riigi aastapäev, võidupüha).</p>

Narva Lasteaed Kirsike

<p>ÜLDINIMLIKUD VÄÄRTUSED JA ÜLDTUNNUSTATUD KÄITUMISREEGLID</p>	<p>1. Teab mõistete hea ja paha tähendust. 2. Meeldetuletamise korral tervitab ja jätab hüvasti.</p>	<p>1. Oskab eristada head ja halba tegu, käitumist. 2. Järgib elementaarseid viisakusreegleid (aitäh, palun, tere, head aega).</p>	<p>1. Teab mõistete õige ja vale tähendust. 2. Teab ja järgib üldtuntud viisakusreegleid. 3. Oskab sõpra lohutada ja abistada.</p>	<p>Selgitab, miks tuleb järgida käitumisreegleid.</p>	<p>1. Teab mõistete ausus ja ausus tähendust ning oskab vastavalt käituda. 2. Oskab järgida käitumisreegleid erinevates olukordades (kaupluses, teatris, kirikus, kalmistul jm). Mõistab vastutust oma tegude ja käitumise eest.</p>
<p>TERVISE VÄÄRTUSTAMINE</p>	<p>1. Teab, et enne sööki tuleb käsi pesta</p>	<p>1. Nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi.</p>	<p>1. Nimetab tervist hoidvaid tegevusi (nt tervislik toitumine, piisav kehaline aktiivsus, piisav uni ja puhkus, mäng, hea tuju, meeldivad suhted). 2. Iseseisvalt peseb hambaid.</p>	<p>1. Kirjeldab, kuidas hoida enda ja teiste tervist. 2. Teab, mis on haigus. 3. Järgib hammaste hooldamise ja hoidmise põhimõtteid igapäevaelus.</p>	<p>1. Teab, milline tegevus või käitumine kahjustab tervist (nt suitsetamine, sh passiivne, alkoholi tarvitamine, vägivald).</p>
<p>TERVISLIK TOITUMINE</p>	<p>1. Küsimisel ütleb, mida ta sööb.</p>	<p>1. Nimetab toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev.</p>	<p>1. Nimetab toiduainete rühmad: teraviljatooted, puu- ja köögiviljad, piimatooted, liha, kala, muna.</p>	<p>1. Mõistab ja selgitab „tervisliku taldriku“ põhimõtteid ja reegleid.</p>	<p>1. Valmistab toitu täiskasvanute abiga. 2. Oskab nimetada, milliseid toiduaineid on vaja iga päev süüa rohkem ja milliseid vähem, et olla terve.</p>
<p>INIMESE KEHA</p>	<p>1. Osutab küsimise korral peale, kätele, jalgadele, silmadele, suule,</p>	<p>1. Nimetab kehaosi ja selgitab nende vajalikkust.</p>	<p>1. Nimetab ja näitab elundeid ja teab nende vajalikkust (süda, kopsud).</p>	<p>1. Nimetab erinevaid meeleelundeid (kuulmis-, nägemis-, haistmis ning maitsemiselund) ja</p>	<p>1. Selgitab südame ja kopsude kõige olulisemat ülesannet ja teab millised tegevused aitavad neid hoida tervena.</p>

Narva Lasteaed Kirsike

	ninale ja kõrvadele.			selgitab nende vajalikkust.	
OHUTUS JA TURVALISUS	1.Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid).	1. Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid).	1. Nimetab tegevusi, mis võivad olla ohtlikud 2. Teab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole.	1. Teab, millised on turvalise käitumise reeglid erinevates situatsioonides ja keskkondades.	1.Nimetab hädaabinumbri 112 ja oskab seda kasutada. 2.Teab ja kirjeldab, kuidas tegutseda ohuolukorras (esmaabi).

LOODUSKESKKOND	Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6 - 7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
KODUPAIGA LOODUS	1.Laps tunneb rõõmu looduses (õues) viibimisest. 2. Oskab osutamise korral nimetada metsa, muru, lille, puud.	1.Kirjeldab, mis juhtub lehtpuude lehtedega sügisel (värvuvad ja langevad). 2.Eristab okaspuid lehtpuudest. 3.Teab erinevaid seeni ja nimetab seene osi (kübar, jalg).	1. Nimetab ja tutvub erinevate veekogudega (jõgi, tiik, järv). 2. Teab ja nimetab tuntumaid seeni. 3. Nimetab tuntumaid putukaid (lepatriinu, sipelgas, mesilane, kärbes, sääsk, ämblik). 4. Nimetab lilleosi (leht, vars, õis).	1. Loetleb puu osi (tüvi, võra, oksad). 2. Nimetab 3-4 lehtpuud (nt pihlakas, kastan, tamm).	1. Kirjeldab kodukoha loodust ning tuntumaid taimi, seeni ja loomi. 2.Nimetab teravilju, mida kasvatatakse kodumaal.

Narva Lasteaed Kirsike

LOOMAD	Oskab küsimise korral nimetada tuttavat looma ja tema kehaosi.	1. Nimetab tuntumaid mets- ja koduloomi.	1. Nimetab ja kirjeldab erinevate loomade välimust, elupaiku ja elamisviise.	1. Selgitab, miks loomad karva vahetavad. 2. Nimetab enimtuntud põhja- ja lõunamaa loomi.	1. Teab loomade käitumise erinevusi eri aastaegadel (lindude ränne, talveuni, pesa ehitus ja poegade toitmine). 2. Mõistab kiskja mõtte tähendust.
LINNUD	1. Oskab küsimise korral nimetada tuttavat lindu.	2. Nimetab tuntumaid linde (1 paigalind, 1 rändlind).	1. Nimetab ja kirjeldab tuntumaid linde.	1. Nimetab tuntumaid paigalinnu- (varblane, tihane, tuvi) ja rändlinnuliike (pääsuke, kuldnokk). 2. Põhjendab lindude rände põhjust.	1. Nimetab lindudele ja loomadele iseloomulikke tegevusi olenevalt aastaajast (ehitavad pesa, toidavad poegi, talveuni, rändamine lõunasse jm) ja põhjendab, miks loomade ja lindude elutingimused on talvel raskemad
PUTUKAD	Oskab nimetada tuttavaid putukaid (lepatriinu, sipelgas, mesilane).	1. Nimetab 3-4 tuntumat putukat.	1. Teab putukate elupaiku: mesilane mesitarus, sipelgas, sipelga pesas.	Nimetab putukate kehaosi.	2. Kirjeldab tuntumate putukate välimust ja nende elupaiku.
TAIMED	1. Eristab tuntumaid puu ja aedvilju välimuse ning nimetuse järgi. 2. Oskab osutamise korral nimetada tuttavaid lilli.	1. Nimetab 3-4 tuttavat taime (puud, lilled, puu- ja köögiviljad, seemned).	1. Nimetab ja kirjeldab tuttavaid etteantud taimi (puud, lilled, puu- ja köögiviljad, seemned).	1. Teab, mis aastaajal valmivad viljad ja mida nendest valmistatakse.	1. Nimetab ja kirjeldab aias, metsas ja põldudel kasvavaid taimi (puud, lilled, puu- ja köögiviljad, marjad, teraviljad).
MUUTUSED LOODUSES	1. Oskab nimetada talve ja suve iseloomulikke nähtusi (talvel sajab lund, on külm; suvel saab ujuda, on soe).	1. Nimetab aastaaegu suunavate küsimuste abil.	1. Nimetab ja iseloomustab kõiki aastaaegu.	1. Selgitab aastaegade vaheldumise seost ilmastikuga. 2. Kirjeldab ilma.	1. Nimetab inimestele ja loomadele iseloomulikke tegevusi olenevalt aastaajast

Narva Lasteaed Kirsike

ÕÖ JA PÄEV	1.Oskab küsimise korral iseloomustada ööd (on pime) ja päeva (on valge).	1.Eristab ööd ja päeva	1.Kirjeldab öö ja päeva vahelduvust.	1. Eristab ning nimetab päeva ja ööd (päeva ja öö vaheldumise iseloomustamine ning seostamine taimede ja loomade tegevusega).	1.Kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ö ö päev, nädal, aastaring.
ILM ILMASTIKU- NÄHTUSED	1.Oskab nimetada erinevaid ilmastikunähtusi (sajab lund, vihma, päike paistab)	1.Nimetab erinevaid ilmastikunähtusi.	1.Nimetab erinevaid ilmastikunähtusi ja kirjeldab neid.	1.Teab õhu vajalikkust ja kasutamise olulisust.	1.Selgitab ilmastikunähtuste seost aastaegadeaga.
VALGUSE, TEMPERATUURI, VEE, ÕHU JA TOITAINETE TÄHTSUS	1.Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett ja toitu.	1.Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett ja toitu	1.Oskab kirjeldada erineva temperatuuri mõju taimedele, loomadele ja inimesele.	1.Selgitab õhu tähtsust taimedele, loomadele ja inimestele.	1.Selgitab valguse, temperatuuri, vee, toitainete ning õhu tähtsust taimedele, loomadele ja inimestele
INIMESE MÕJU LOODUSELE: LOODUSHOID, SÄÄSTEV ARENG	1.Teab, et prügi visatakse selleks ettenähtud kohta.	1. Mõistab, et joogivett on vaja kokku hoida (hambapesu, nõudepesu, joogiks võetud vesi). 2. Mõistab, et elektrit tuleb kokku hoida (kustutab toast lahkudes tule).	1.Teab, et inimene saab talvel loomi aidata. 2.Mõistab, et on vaja istutada puid ja muid taimi. 3.Oskab hoida enda ümber puhtust looduses, kodu ümbruses jm.	1.Teab, kuidas loomi talvel aidata ja oskab seda teha. 2.Teab, kuidas viga saanud või inimese hüljatud looma aidata. 3.Teab prügi sortimise vajalikkust ning oskab sortida lihtsamat prügi.	1. Suhtub ümbritsevasse hoolivalt ning käitub säästvalt. 2. Kirjeldab, millised on inimtegevuse positiivsed ja negatiivsed mõjud tema koduümbruse loodusele. Soovib osaleda looduse korrastamises.

Narva Lasteaed Kirsike

TEHISKESKKOND	Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4 - 5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5 - 6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6 - 7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
EHITISED	1. Tunneb ära oma kodu ja lasteaia ning tuttavad teenindusasutused.	1. Tunneb ära oma kodu ja lasteaia ning tuttavad teenindusasutused.	1. Kirjeldab kodumaja omapära: maja osad ja nende otstarve, ruumid ja nende sisustus. 2. Oskab nimetada erinevaid ruume lasteaias ning teab nende otstarvet.	1. Oskab nimetada maja ehituseks kasutatavaid materjale. 2. Oskab kirjeldada lasteaia õueala ning seal kasutatavaid vahendeid.	1. Oskab kirjeldada vanaaja kodu ja selle sisustust, teab nimetada kõrvalhooneid ning nende otstarvet. 2. Oskab nimetada teenindusasutusi ja nende vajalikkust (kauplus, polikliinik, jm). 3. Nimetab kodukohale olulisi ehitisi (mõis, kirik, veski jm).
KODUMASINAD	1. Oskab küsimise korral nimetada kodus kasutatavaid kodumasinaid ja – elektroonikat (kell, pliit, külmkapp, pesumasin, televiisor, arvuti jm).	1. Oskab küsimise korral nimetada kodus kasutatavaid kodumasinaid ja -elektroonikat (kell, pliit, külmkapp, pesumasin, televiisor, arvuti jm)	1. Võib nimetada ja kirjeldada kodumasinaid ja -elektroonikat.	1. Kirjeldab kodumasinaid ja -elektroonikat ning teab nende otstarvet ja nendega seotud ohte.	1. Kirjeldab kodumasinaid ja -elektroonikat ning teab nende otstarvet ja nendega seotud ohte (kirjeldused on täpsemad, võivad lisanduda põllutöömasinad).
JÄÄTMED	1. Leiab loodusest prahti ja toob selle kokkulepitud kogumiskohta (prügikast, prügikott, ämber).	1. Põhjendab, miks visatakse praht prügikasti.	1. Kirjeldab, kuidas jõuab prügi prügimäele. 2. Kirjeldab, kuidas tema kodus prügi sortitakse.	1. Teab ja põhjendab, miks on vaja prügi sorteerida.	1. Teab, miks on vaja prügi sorteerida. 2. Oskab kirjeldada asjade korduvkasutamise võimalusi. 3. Mõistab asjade säästliku kasutamise vajalikkust.
SÕIDUKID	1. Teab liiklusvahendeid ja eriotstarbelisi sõidukeid. 2. teab jalgrattaga	1. Teab liiklusvahendeid ja eriotstarbelisi sõidukeid. 2. Teab jalgrattaga	1. Oskab ühissõidukis käituda.	1. Kirjeldab erinevaid sõidukeid ja teab nende otstarvet.	1. Oskab nimetada või kirjeldada erineva töö tegemiseks vajalikke sõidukeid (kraanaauto, prügiauto, teerull jm).

Narva Lasteaed Kirsike

	sõitmise nõudeid (kiiver).	sõitmise nõudeid (kiiver).			
JALAKÄIJA OHUTU LIIKLEMINE	1. Teab mõisteid sõidutee ja kõnnitee.	1. Teab mõisteid sõidutee ja kõnnitee. 2. Selgitab, miks autoteed peab ületama ettevaatlikult, osutab ülekäigurajale.	1. Kirjeldab jalakäija ohutu liiklemise põhimõtteid.	1. Mõistab liiklusmärkide tähendusi.	1. Oskab kirjeldada oma teed kodust lasteaeda.
OHUTUS JA TURVALISUS	1. Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid).	1. Teab turvavöö ja turvatooli vajalikkust sõidukis. 2. Teab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole.	1. Oskab kirjeldada liiklemise ohtusid erinevates ilmastikuoludes.	1. Oskab selgitada, kus ja kuidas helkurit kanda. 2. Nimetab hädaabinumbri 112 ja teab selle vajalikkust.	1. Teab ja kirjeldab, kuidas tegutseda ohuolukordades.

5.2 VALDKOND KEEL JA KÕNE

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid. Laps ...

- tuleb toime igapäevases suhtluses;
- kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid mitmekesist lauseehitust;
- tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna „Keel ja kõne” sisu:

- keelekasutus: hääldamine, sõnavara;
- suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevust kavandades ning korraldades lähtutakse põhimõtetest:

- Lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama teadmiste omandamisel, suhtlemisel, oma tegevuse kavandamisel;
- Lapse kõne arengut toetatakse kõigis tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalsetes suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- Suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi ning lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- Õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi seostatult mängude ja igapäevategevustega (nt nimekirjade koostamine, joonistusele

Narva Lasteaed Kirsike
 pealkirja kirjutamine, kaardi või kirja kirjutamine täiskasvanu abiga).

Lapse arengu eeldatavad tulemused valdkonnas „Keel ja kõne“

Üldteema	Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4 - 5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5 - 6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6 - 7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
SUHTLEMINE	<p>1. Laps saab aru täiskasvanu kõnest, kasutab eakaaslastega ja lähedaste täiskasvanutega suhtlemisel kõnet.</p> <p>2. Laps nimetab tuttavaid lähiümbruses olevaid esemeid ja tegevusi piltide ja illustreeritud kunstiteoste järgi</p> <p>3. Laps suhtlemisel võib kasutada mitteverbaalseid vahendeid</p> <p>4. Laps loeb peast või kordab järele 1-2 realist luuletust.</p>	<p>1. Laps algatab ise aktiivselt suhtlust.</p> <p>2. Laps esitab küsimuse, kuulab vastuse ära.</p> <p>3. Laps kasutab kõnes väiksemaid, laialdaselt levinud fraase.</p> <p>4. Laps suhtleb meelsasti ja aktiivselt eakaaslastega koostegevuses.</p>	<p>1. Laps suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda.</p> <p>2. Laps jutustab pildi, kuuldud teksti või oma kogemuste alusel, vahendab ka oma tundeid.</p> <p>3. Laps kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääletugevust. Esitab tunnetuslikus sisuga küsimusi (nt Miks ta nii tegi? Kuidas teha?)</p>	<p>1. Laps räägib iseendast ja esitab küsimusi täiskasvanu kohta.</p> <p>2. Laps annab edasi kuuldud teksti (nt muinasjutu sündmuste järgnevust, põhjusi ning tegelaste käitumist täiskasvanu suunavate küsimuste/juhendite abil.</p>	<p>1. Laps tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga.</p> <p>2. Laps saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida.</p> <p>3. Laps suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda</p> <p>4. Laps jutustab pildi, kuuldud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid.</p> <p>5. Laps valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada.</p>

Narva Lasteaed Kirsike

SÕNAVARA	1.Laps kasutab kõnes mõnesid üldistavaid sõnu, mis on tema lähiümbrusega vahetult seotud (näit. lapsed, mänguasjad, lauanõud)	1. Laps mõistab ja kasutab kõnes nii (üldkui ka liiginimetusi (nt kuusk, kask- puud; tuvi, kajakaslinnud). 2. Laps kasutab kõnes objektide osade/ detailide nimetusi (käpad, saba, rool).	1. Laps teab ja kasutab kõnes üldistavaid sõnu, mis tähistavaid last ja lähedasi täiskasvanuid ümbritsevate esemete gruppe. 2.Loeb peast kuni 4realist liisusalmi/luuletust.	1.Laps kasutab kõnes mõningaid samatähenduslikke sõnu (nt jookseb, lippab, sibab). 2.Laps nimetab ühe õpitud kategooria piires vähemalt 2 sõna (nt lilled, tulp, roos).	1.Laps selgitab kuulnud kujundlike väljendite (tuul, ulub, kevad koputab aknale) tähendust oma sõnadega ja/või toob enda kogemustega seotud näiteid. 2.Laps kasutab kõnes inimesi ja inimese tegevust iseloomustavaid sõnu. 3.Laps teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.
HÄÄLDAMINE	1.Hääldab õigesti mõnda üksikut lühikest sõna ja lihtsamaid häälikuid.	1. Kasutab oma kõnes tuttavaid 1–2- silbilisi sõnu õiges vältes ja silbi struktuuris. 2. Hääldab õigesti enamikke häälikuid	1.Laps teeb vahet täishäälikutel ja kaashäälikutel	1.Hääldab õigesti 3–4silbilisi tuttava tähendusega sõnu.	1. Kordab õigesti järele tähenduselt võõraid sõnu.
KIRJALIK KÕNE	1.Vaatab koos täiskasvanuga pildiraamatuid, täiendab täiskasvanu juttu osutamise pildile või üksiku sõna ütlemise pildi kohta.	1. Tunneb täiskasvanu häälimise või rõhutatud hääldamise järgi kuulmise teel ära hääliku häälikute reas. 2. Tunneb ära ja nimetab üksikuid tähti.	1.Laps teab mis on „täht“, eristab seda numbritest ja teistest märkidest, tunneb ära ja nimetab mõned tähed, kujutab neid paberil.	1. Häälib täiskasvanu abiga 1–2silbilisi sulghäälikuta ja häälikuühendita sõnu. 2.Laps kirjutab trükitähtedega erinevaid lühikesi sõnu	1. Nimetab ja kirjutab enamikke tähti. 2. Veerib 1–2silbilisi sõnu kokku, pikemaid sõnu loeb aimamisi ja eksib sageli. 3. Määrab hääliku asukoha (alguses, lõpus, keskel) häälikuühendita sõnas.

5.3 VALDKOND EESTI KEEL KUI TEINE KEEL

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid. Laps ...

- tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtluses.
- Oma emakeelest erineva keele eristamine tähelepaneliku ja keskendunud kuulamisega; eesti keele äratundmine teiste keelte seast.
- Erinevate suhtlemisvõimaluste mõistmine, esmane eesti keele suulise kõne kasutamine ja harjutamine argiolukordades ja tavatoimingutes.
- Suhtlemisjulguse arendamine eesti keeles, toimetulek lihtsamates suhtlusolukordades nii täiskasvanute kui ka eakaaslastega, põhisõnavara ja põhilise suhtlusetiketi omandamine: tervitamine, tänamine, palumine, vabandamine.
- Kuulamisoskuse arendamine: täiskasvanu korralduste ja küsimuste mõistmine, neile vastamine, küsimuste esitamine.
- Hääliku ja tähe seoste mõistmine sarnaselt oma emakeelega, esmase lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujundamine.

Valdkonna „Eesti keel kui teine keel” sisu:

- kuulamine;
- kõnelemine;
- eesti kultuuri tutvustamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted valdkonnas Eesti keel kui teine keel.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- 2) pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- 3) suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel

Narva Lasteaed Kirsike

- 4) korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- 5) vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- 6) valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- 7) pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

Lapse arengu eeldatavad tulemused valdkonnas „Eesti keel kui teine keel“

Üldteema	Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4 - 5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5 - 6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6 - 7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
KUULAMINE	<p>1. Tunneb huvi eesti keele vastu.</p> <p>2. Kuulab õpetaja sõnu ning lihtsaid lauseid, saab aru käksõnadest.</p>	<p>1.Saab aru lihtsamatest eestikeelsetest korraldustest või palvetest,täidab lihtsamaid käsklusi.</p> <p>2.Tunneb tuttavas kontekstis ära lihtsamad õpitud sõnad ja väljendid ning saab neist aru.</p> <p>3.On eesti keelesjuhendatud tegevustes püüdlük: kuulab, mängib,kordab öeldut</p> <p>4.Kooris ja üksinda kordab õpetaja palvelmeelsasti uusi sõnu javäljendeid.</p>	<p>1.Reageerib eri tegevustes kasutatavatele lihtsamatele korraldustele.</p> <p>2.Kuulab ja mõistab kõnet, mis on suhtlussituatsiooni ja kontekstiga vahetult seotud.</p> <p>3.Mõistab eestikeelseid lihtsamaid küsimusi.</p> <p>Kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist ning tunneb ära kuuldule vastavad pildid.</p>	<p>1.Suudab jälgida täiskasvanu eestikeelset pikemat seletust ja selle järgi tegutseda.</p> <p>2.Tunneb ära õpitud sõnad/mõisted ja väljendid ning saab neist aru.</p> <p>3.Suudab pikemaajaliselt kuulates keskenduda tundmatule, aga lihtsale tekstile.</p>	<p>1.Mõistab eestikeelset kõnet ilma kontekstita.</p> <p>2. Osaleb pikemas vabal teemal vestluses nii täiskasvanute kui eakaslastega.</p> <p>3.Saab aru kuuldu sisust ning suudab sellele sobivalt reageerida.</p> <p>4.Mõistab ettelõetud või jutustatud eestikeelse eakohase ilukirjandusliku teksti põhisisu.</p> <p>5.Suudab keskenduda keerulisema eakohase teksti kuulamisele.</p> <p>6.Suudab jälgida lasteetendust või filmi ja</p>

Narva Lasteaed Kirsike

		5.Kuulab huviga muinasjuttu, juttu võimõnda dialoogi. Aimab tuttavate sõnade ja õpitud väljendite ning illustratsioonide toel jututisisu.			saab aru tegelaste kõnest.
KÕNELEMINE	1. Kordab eesti keele sõnu iseseisvalt või õpetajaga.	1.Kasutab elementaarseid viisakusväljendeid: Tere, head aega, aitäh, palun! 2.Kordab järele õpitud sõnu ja fraase ning kasutab neid tuttavates situatsioonides. 3.Kordab tuttava tähendusega sõnu, hääldab õigesti. 4.Kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamisel. 5.Osaleb aktiivselt hommikuringis ja	1.Teab õpitud lihtsamaid viisakusväljendeid. 2. Tunneb aktiivset huvi asjade nimetuste vastu. 3. Kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks. 3.Oskab vastata lihtsamatele küsimustele.	1. Kasutab õpitud viisakusväljendeid 2. Kasutab õpitud sõnu esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks. 3.Oskab koostada lihtsamaid fraase ja lauseid. 4.Kasutab endast rääkides sõna mina. 5.Vastab küsimustele õpitu piires. Teab peast mõnda eestikeelset laulu või luuletust.	1.Kasutab elementaarseid viisakusväljendeid erinevates suhtlussituatsioonides. 2.Kõneleb õpitud sõnavara piires, suudab algatada ja lõpetada lihtsamat vestlust. 3.Vastab küsimustele ning oskab ise esitada lihtsamaid küsimusi 4.Moodustab ise lihtsamaid fraase ja lihtlauseid. 5.Räägib õpitud sõnavara piires endast ja oma perest ning vestleb õpitud teemadel. 6. Teab peast mõnda eestikeelset luuletust

Narva Lasteaed Kirsike

		<p>kasutab koos õpetajaga sealset rutiinset sõnavara: poiste ja tüdrukute hulk, tuju, ilm. 6.Saab küsimustest aru ja vastab õpitud sõnavara piires ühe sõna või lihtsa sõnaühendiga küsimustele.Kes see on? Mis on sinu nimi? Kui vana sa oled? Mis sul on? Mis värvi? jne. 7.Teab vastavalt rühma õppekavale peast mõnda laulu, liisusalmi ja luuletust. 8.Saab aru läbitud teemade raames õpitud sõnadest (rühma õppekava): - osutab piltidele/esemetele;</p>		<p>ja laulu.</p>
--	--	---	--	------------------

Narva Lasteaed Kirsike

		- kasutab aktiivselt läbitud teemade raames õpitud sõnu.			
LUGEMISE JA KIRJUTAMISE ALUSED		1. Tunneb kirjapildis oma nime	1. Hääldeb järelle kuuldu sõnu. 2. Tunneb oma nime kirjapildis ja jäljendab seda.	1. Tunneb kirjapildis oma nime ja mõned eestikeelsed sõnad. 2. Kirjutab oma nime joonistähedega. 3. Oskab leida seinasõnastikust sõna ja ühendada selle pildiga. 4. Laob seinasõnastiku abil sõnu. 5. Eristab eesti- ja venekeelseid tähti. 6. Oskab määrata häälikute arvu sõnas ning hääliku asukohta (sõna alguses, sõna sees, sõna lõpus).	1. Tunneb eesti keele häälikuid ja tähti, leiab häälikule vastava tähe. 2. Tunneb huvi eesti keeles lugemise ja kirjutamise vastu. 3. Laob häälimise järgi lihtsamaid eestikeelseid sõnu. 4. Loeb kokku lühemaid eestikeelseid sõnu

Narva Lasteaed Kirsike

<p>EESTI KULTUURI TUTVUSTAMINE</p>		<p>1. Oskab laulda mõnda tuntud eesti lastelaulu. 2. Tunneb ära Eesti lipu ja nimetab lipuvärve.</p>	<p>1. Tunneb eesti rahvussümboleid: Eesti lipp, rahvuslill ja -lind. 2. Osaleb rahvakalendri tähtpäevade tähistamisel. 3. Oskab mängida eestikeelset laulumängu (ringmängu).</p>	<p>1. Teab ja oskab nimetada, mis riigis ta elab ning nimetab pealinna. 2. Nimetab eesti rahvussümboleid (suitsupääsuke, rukkilill). 3. Oskab laulda mõnda tuntud eesti rahvalaulu ja tantsida lihtsamat rahvatantsu. 4. Teab eesti rahvakalendri tähtpäevi.</p>	<p>1. Nimetab lisaks kodulinnale veel 2–3 suuremat Eesti linna. 2. Tunneb pildil ära oma linna vaatamisväärsusi. 3. Tunneb huvi Eestis tähistatavate rahvakalendri tähtpäevade vastu ning teab nimetada vähemalt kolme tähtpäeva. 4. Teab mõnda eesti lastekirjanikku, nende teoseid ja õppekava raames tutvustatud lastekirjanduse tegelasi. 5. Tunneb Eesti kaarti, oskab näidata pealinna asukohta, oma kodulinna jne. 6. Tunneb ära Eesti hümni ning teab, kuidas hümni ajal käituda.</p>
---	--	--	--	--	---

5.4 VALDKOND MATEMAATIKA

Õppe- ja kasvatuseesmärgid. Laps ...

- rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- laps tunneb huvi robotika vastu ning julgeb ja oskab etteantud juhise järgi programmeerida;
- laps oskab kaasaegset tehnoloogiat kasutades läheneda ülesannete lahendamisele loovalt, kasutades loogikat ja fantaasiat.

Valdkonna „Matemaatika“ sisu:

- hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- suurused ja mõõtmine;
- geomeetrilised kujundid;
- digivahendite kasutamine.

Õppe- ja kasvatustegevust kavandades ning korraldades lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- innustatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama ning selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemetes erinevusi ja sarnasusi ning oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ning kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, ergutades sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemus-, haistmis-, ning kompimisaistingut;
- suunatakse last ümbritsevat matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- toetatakse üldistusteni jõudmist ja mõistete kujundamist erinevates objektides sarnaste ja erinevate tunnuste ning omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Narva Lasteaed Kirsike

Üldteema	Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
<p>HULGAD, LOENDAMINE, ARVUD JA ARVUTAMINE</p>	<p>1. Rühmitab esemeid ühe sarnase tunnuse järgi hulgaks.</p> <p>2. Leiab erinevate esemete hulgast palju ja üks.</p> <p>3. Loendab asju kolme piires ning vastab küsimusele mitu on?</p>	<p>1. Otsustab, kas nimetatud ese kuulub (ei kuulu) moodustatud hulka.</p> <p>2. Paaride moodustamisega (üksühesesse vastavusse seadmisega) saab teada, et esemeid on võrreldavates hulkades sama palju, ühepalju ehk võrdselt.</p> <p>3. Loendab 5 piires ja tunneb arvude rida 5-ni.</p>	<p>1. Rühmitab esemeid, olendeid kahe erineva tunnuse alusel (rühma lapsed on poisid ja tüdrukud).</p> <p>2. Võrdleb esemete hulki paaridesse seades ning otsustab, mida on rohkem kui, vähem kui.</p> <p>3. Tutvub arvudega 10-ni.</p>	<p>1. Loendab 12 piires, teab arvude rida 12ni.</p> <p>2. Oskab nimetada antud arvule eelnevat/järgnevat arvu.</p> <p>3. Tunneb numbrimärke.</p> <p>4. Võrdleb arve (on suurem kui, on väiksem kui).</p> <p>5. Paneb kokku kahe hulga esemed ja liidab.</p> <p>6. Võtab ühest hulgast esemeid ära ja lahutab.</p>	<p>1. Mõtestab arvude rida 12-ni.</p> <p>2. Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb ja kasutab vastavaid sümboleid (+, -, =).</p> <p>3. Oskab koostada matemaatilisi jutukesti kahe etteantud hulga järgi.</p>
<p>SUURUSED JA MÕÕTMINE</p>	<p>1. Eristab esemeid suuruse järgi.</p> <p>2. Näeb ja leiab esemetes erinevusi (suur - väike).</p>	<p>1. Võrdleb (järjestab) kahte eset suuruse (suurem - väiksem), pikkuse (pikem - lühem), laiuse(laiem - kitsam) järgi ning kasutab mõisteid.</p>	<p>1. Järjestab esemeid kõrguse järgi (kõrgem - madalam).</p> <p>2. Järjestab 3 eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse</p>	<p>1. Järjestab kuni 5 eset suurustunnuse järgi.</p> <p>2. Leiab vaadeldavast objektist silma järgi</p>	<p>2. Mõõdab pikkust, raskust ja vedelikku kokkulepitud mõõtevahendiga.</p>

Narva Lasteaed Kirsike

			järgi.	suurema - väiksema - sama suure ning kontrollib objekte kõrvutades. 3.Möödab pikkust, laiust ja kõrgust kokkulepitud mõõtevahendi ga. 4.Järjestab raskuse ja paksuse järgi.	
GEOMEETRILISED KUJUNDID	<p>1. Leiab samasuguse kujundi peale-, kõrvuti- või sisseasetamise teel.</p> <p>2. Kompimise-veeretamisega eristab ümmargusi ja kandilisi esemeid, sh ringi ja ruutu.</p>	<p>1. Eristab kolmnurka ja nelinurka ning leiab kujunditega sarnaseid esemeid ümbritsevast.</p>	<p>1. Näeb ja oskab kirjeldada ruudu ning ristküliku sarnasusi ja erinevusi ning leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.</p>	<p>1. Koostab mustreid, laob pilte kujunditest.</p> <p>2. Rühmitab kujundeid vormi, suuruse, värvuse järgi.</p>	<p>1. Eristab ruumilisi kujundeid (kuup, kera) tasapinnalistest kujunditest (ruut, ring, ristkülik ja kolmnurk).</p>

Narva Lasteaed Kirsike

<p>ORIENTEERUMINE AJAS</p>	<p>1. Eristab päeva osi.</p>	<p>1. Leiab aastaegadele iseloomulikke tunnuseid 2. Eristab hommikut ja õhtut .</p>	<p>1. Teab ööpäeva osi hommik - päev - õhtu - öö; kirjeldab tegevusi ja sündmusi eile - täna – homme.</p>	<p>1. Kirjeldab tegevusi erinevatel nädalapäevadel ja teab nädalapäevade Järjestikuseid nimetusi. 2. Eristab mõisteid kiiresti - aeglaselt, varsti, hiljem, kohe</p>	<p>1. Teab kuude nimetusi ning enda sünnikuud ja -päeva. . 2. Määrab kellaega täistundides ning koostab päevakava. 3. Kasutab kõnes õigesti sõnu enne, praegu, hiljem - varem, noorem - vanem.</p>
<p>ORIENTEERUMINE RUUMIS</p>	<p>1. Orienteerub oma kehal ja näitab, mis asub ülal – all, kõrval, ees – taga.</p>	<p>1. Määrab teiste laste ja esemete asukohta enda suhtes: ülal - all, ees - taga (minu ees, minu taga jne).</p>	<p>1. Määrab enda asukohta teiste laste ja asjade suhtes. 2. Määrab vasakut ja paremat poolt.</p>	<p>1. Määrab eseme asukohta teise eseme suhtes: all - peal, kohal, keskel, äärel, vasakul - paremal. 2. Orienteerub ruumis (õues) juhendite järgi.</p>	<p>1. Orienteerub tasapinnal (paberil).</p>
<p>DIGIVAHENDITE KASUTAMINE</p>	<p>1. Tutvub erinevate tehnoloogiliste vahenditega (nt Bee Bot mesilased); 2. Tunneb rõõmu robotitega tegutsemisest.</p>	<p>1. Kasutab õppetegevuses mõnda tehnoloogia vahendit; 2. Programmeerib koostöös õpetajaga Bee Bot robotit (nt teekonna, mille järgi hakkab Bee Bot liikuma); 3. Kinnistab erinevaid oskuseid kasutades Bee Bot roboteid (nt</p>	<p>1. Oskab arvestada kaaslastega ja tegutseda meeskonnas; 2. Oskab algtasemel programmeerida (Bee-Boti, Blue- Boti liikumist juhtida); 3. Oskab loendada ja orienteeruda õppematil (paremale- vasakule, üles- alla jne)</p>	<p>1. Laps oskab õpitud robotikaoskusi mängus kasutada; 2. Kasutab loogilist ja loovat mõtlemist, probleemi-lahendamisoskusi;</p>	<p>1. Sab aru põhjus-tagajärg seostest, oskab oma tegevust kavandada, saab aru lihtsatest mehhaanika põhimõtetest; 2. Lapsed teevad omavahel koostööd ja oskavad otsida roboti käitumisele loogilisi põhjendusi. 3. Laps oskab mõõta ja hinnata erinevaid</p>

Narva Lasteaed Kirsike

		loendamine, geomeetrilised kujundid, loomad jne)			teepikkuseid, oskab hinnata ja tunnetada liikuva objekti kiirust.
--	--	--	--	--	---

5.5 VALDKOND KUNST

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid. Laps ...

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid objekte ja sündmusi ning oma kujutlusmaailma;
- vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ning tarbeesemeid;
- kasutab õpitud voolimis-, joonistamis ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna „Kunst“ sisu:

- kujutamine ja väljendamine: mõtete ning tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- kujundamine: objektile vormi, kuju ja esteetilise lisaväärtuse andmine;
- tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest ja kunstist.

Õppe ja- kasvatustegevust kavandades ning korraldades lähtume põhimõtetest:

- lapsele antakse võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada oma maailmanägemist;
- last suunatakse jälgima kaaslasti päeva jooksul vabas või konkreetses tegevuses, vaatlema ümbritsevat looduses ja tehiskeskkonnas, väljasõidul ettevõtetesse või farmidesse ning kasutama saadud tähelepanekuid voolides, joonistades, maalides ja meisterdades;
- teemasse sisseelamiseks kasutatakse mängu muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, mandatud oskusi rakendada ning loovalt kombineerida;
- last julgustatakse kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja

Narva Lasteaed Kirsike

algatusvõimet, jälgides, et säiliks tema isikupärane väljendusviis;

- korraldatakse kunstitegevusi ka õues ning kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule kui ka liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- Innustatakse last tehtut analüüsima ja arutama, miks kujutas ta esemeid, nähtusi just sellisel viisil, mis materjale ja tehnikaid ta kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Lapse arengu eeldatavad tulemused valdkonnas „Kunst“

Üldteema	Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE	1. Tunneb rõõmu kunstitegevuses osalemisest. 2. Leiab kritselduste hulgast nime(tuse) andmist või loo jutustamist väärivaid kujundeid. 3. Leiab ümbritsevas juhendamise toel sinise, kollase, punase ja roheline	1. Väljendab joonisel oma suhtumist objektidesse. 2. Püüab teha koostööd õpetajate ja teiste lastega kollektiivsete kompositsioonide loomisel. 3. Eristab ja nimetab põhivärve ning tunneb värvitoone (roosa, helesinine, hall).	1. Kujutab naturist inspireeritud asju, objekte jne isikupäraste sümbolitega, mis olemuselt täienevad ja muutuvad keerukamaks. 2. Jutustab oma piltides nii tuttavatest asjadest ja kogetud sündmustest kui ka oma fantaasiatest. 3. Võrdleb	1. Oskab teha koostööd teiste lastega kollektiivsete tööde täitmisel. 2. Valib sobiva värvitooni meeleolust, aastaajast ja muudest tunnustest lähtudes.	1. Kasutab loovalt geomeetrilisi kujundeid ja nende kombinatsioone keerukamate objektide ülesehitamiseks. 2. Püsib töös valitud teemas seda isikupäraselt tõlgendades. 3. Jutustab temaatilistes töödes tegelaste tegevusest, omavahelistest

Narva Lasteaed Kirsike

		<p>4. Värvib värvidega (2-3 värvi) ja iseseisvalt valib värvi.</p>	<p>heledamaid ja tumedamaid värvitoone ning tunneb sinist, kollast, punast, rohelist, valget, musta, pruuni ja roosat värvi.</p> <p>4. Ühendab esemeid süžeedeks.</p> <p>5. Joonistamisel kasutab värvilahendusi ja atribuute muinajuttudest lähtudes.</p> <p>6. Dekoratiivjoonistamisel kaunistab pilte täppide, mustrite ja geomeetriliste kujundite abil.</p>		<p>suhetest ning tegevusajast ja -kohast.</p> <p>4. Rõhutab kõige tähtsamat oma töös värvi, suuruse või asukoha valikuga.</p> <p>5. Tunneb ümbritsevas esinevaid värve ja nimetab erinevaid värvitoone (hallikas, taevasinine jne).</p>
KUJUNDAMINE	<p>1. Kaunistab täiskasvanu abiga (täppidega, joontega) ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid (nt lillepotti, paberit, taskurätti, papptaldrikut, palli, sokki,</p>	<p>1. Juhendamisel loob tuttavate esemete, dekoratiivkompositsioonide kujutisi.</p> <p>2. Lisab valmivale esemele iseloomulikke detaile.</p> <p>3. Oskab luua</p>	<p>1. Koostab elementidest lihtsa kordumisskeemiga mustririba eseme ääriks kaunistamiseks (tass, taskurätt jne).</p> <p>2. Kujundab õpetajaga koos tähtpäevakaardi sündmuse</p>	<p>1. Kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid (paber, kangas, looduslikud materjalid)</p> <p>2. Kasutab taimi mustride loomiseks.</p> <p>3. Oskab sümmeetriliselt</p>	<p>1. Märkab mustri rütmi ja suudab seda jätkata.</p> <p>2. Kujundab kaunistusmotiivi või mustri, arvestades kaunistatavat eset.</p> <p>3. Selgitab omavalmistatud</p>

Narva Lasteaed Kirsike

	<p>plastiliinist plaati, kivi jne).</p> <p>2. Kujundab õpetajaga koos tähtpäevakaardi sündmuse meeleoluga sobivate motiividega.</p>	<p>aplikatsioone erinevatest materjalidest (paber, kangas).</p>	<p>meeleoluga sobivate motiividega.</p> <p>3. Valib kaunistusmotiivi ja kannab juhendamisel šablooni või templi abil selle omavalitud kohale esemel (kruusil, taldrikul, pluusil jne).</p>	<p>paigutada elemente ruudu või ringi peal.</p> <p>4. Rebib paberist lihtkujundeid.</p> <p>5. Loob kompositsioone rühma kujundamiseks.</p>	<p>(voolitud, volditud, meisterdatud) esemete otstarvet ja nimetab koha, kuhu see sobib.</p> <p>4. Aitab kujundada tähtpäevaga seotud peolauda ja ruumi.</p>
VOOLIMINE	<p>1 Teeb sõrme või pulgaga pehmesse voolimismaterjali jäljendeid.</p> <p>2. Õpetajat jäljendades muljub ja näpistab, rullib ja veeretab voolimismaterjale.</p> <p>3. Voolib esemeid näidise järgi.</p> <p>4. Kasutab süžee voolimise elemente (suured ja väikesed lumememmed).</p>	<p>1. Voolib iseseisvalt lihtsesemeid.</p> <p>2. Voolib õpetaja abiga teemakohaseid kompositsioone pakutud teemal.</p> <p>3. Kasutab erinevaid voolimistehnikaid (templid, rebimine, rullimine, veeretamine jne).</p> <p>4. Ühendab voolitud detaile omavahel.</p>	<p>1. Õõnestab ümarvorme süvendit pöidlaga vajutades.</p> <p>2. Muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades esemeid.</p> <p>3. Ühendab voolitud detaile omavahel.</p> <p>4. Voolib iseseisvalt.</p> <p>5. Voolib kujundeid erinevates positsioonides ning liikumises.</p>	<p>1. Loob mitmekujulisi ja püsivaid konstruktsioone, ruumilisi ja reljeefseid kujutisi.</p> <p>2. Nimetab erinevaid voolimismaterjale ja selle omadusi.</p>	<p>1. Kasutab iseseisvalt tuttavaid voolimismaterjale, arvestades nende eripära ruumiliste ja reljeefsete kujutiste loomiseks.</p>
JOONISTAMINE	<p>1. Hoiab pliiatsit pöidla ja sõrmega (ei pane suhu).</p>	<p>1. Paigutab joonistust paberilehe keskele.</p> <p>2. Joonistab esemeid,</p>	<p>1. Jooni ja kujundeid ühendades joonistab sümbolitega, mis täienevad ja</p>	<p>1. Paigutab elemente kogu lehele, tõmbab silmapiiri.</p>	<p>1. Kasutab soovi korral koos erinevaid joonistusvahendeid nende olemusest</p>

Narva Lasteaed Kirsike

	<p>2. Tekitab iseseisvalt jämedate joonistusmaterjalidega (rasvakriitide, pehmete pliiatsitega jne) erinevaid jälgi (täppe ning vertikaalseid, horisontaalseid, sirgeid, lainelisi, katkendlikke ja spiraalseid jooni), püsides paberi piirides.</p> <p>3. Trükib näpuvärvidega sõrmede ja kogu käega.</p>	<p>mis koosnevad kahest või kolmest osast (sarnase kujuga, aga erineva suurusega).</p> <p>3. Iseseisvalt tõmbab jooni (vertikaalsed, horisontaalsed, lainelised, katkendlikud jooned) püsides paberi piirides.</p> <p>4. Tegutseb iseseisvalt kujutisi luues.</p>	<p>muutuvad keerukamaks.</p> <p>2. Joonistab ning värvib pindu värvi- ja viltpliiatsitega, kriitide ja sõega, muutes joonte tihedust.</p> <p>3. Kasutab joonistusvahendeid liigse surveta, varieerides käe liikumise suunda.</p> <p>4. Orienteerub lehel.</p>	<p>2. Kasutab töövahendeid: värvi- ja viltpliiatsid, kriidid, liigse surveta.</p> <p>3. Juhendamisel kasutab erinevaid tehnikaid akvarelli- ja guaššiga töös (varjund, sulgede tehnika, jäljend, viirutus jne)</p> <p>4. Tõmbab sirgjooni erinevates suundades ja erinevate laiustega; joonistab kaari, ringe, ovaalseid kujundeid ja lainelisi jooni.</p> <p>5. Ei kahjusta paberit ega joonistusvahendeid.</p> <p>6. Värvib oma-joonistatud või värviraamatu kujundeid, püsides etteantud joonte piires.</p>	<p>lähtuvalt.</p> <p>2. Värvib oma-joonistatud või värviraamatu kujundeid, varieerides käe liikumise suunda.</p> <p>3. Sobitab pindu kattes heledaid ja tumedaid, peeni ja jämedaid jooni.</p> <p>4. Joonistab kontuuri hariliku pliiatsiga, loob kavandeid.</p>
MAALIMINE	<p>1. Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe ning katab pindu.</p>	<p>1. Katab pinna ühtlaselt, maalib pintsliga erinevaid kujundeid.</p>	<p>1. Võtab pintslile vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu.</p> <p>2. Teeb objektidele</p>	<p>1. Juhendamisel kasutab erinevaid maalimistehnikaid (kasutab värvipaletti, värvitoone).</p>	<p>1. Segab värve uute toonide saamiseks.</p> <p>2. Kasutab töös eri jämedusega pintsleid.</p>

Narva Lasteaed Kirsike

	<p>2. Võtab pintsli vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu, loputab pintsli.</p> <p>3. Varieerib käe liikumise suunda liigse surveta.</p>	<p>2. Kasutab töövahendeid: pintsel (selgitusel kasutab töös pintsli erinevaid osi).</p> <p>3. Võtab pintsli vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu.</p>	<p>väiksemaid detaile pintsli vajutuste ja -tõmmetega.</p> <p>3. Ei kata maalides juba küllaldaselt kaetud pinda korduvalt.</p>	<p>2. Juhendamisel segab värve uute toonide saamiseks.</p> <p>3. Kasutab akvarelli.</p> <p>4. Kasutab töös eri jämedusega pintsleid.</p> <p>5. Liigub paberil pintsliga vabalt.</p> <p>6. Loputab pintsli vees.</p>	<p>3. Väldib värvide määrdumist.</p> <p>4. Kasutab töös pintsli erinevalt (pintsli otsa ja külge).</p>
MEISTERDA- MINE	<p>1. Kortsutab iseseisvalt pehmet paberit ning rebib paberist tükke.</p> <p>2. Katab aluspinna liimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid.</p> <p>3. Õpetaja abiga koostab kujutist erinevatest elementidest.</p>	<p>1. Oskab käsitseda kääre, lõikab läbi pabeririba.</p> <p>2. Voldib paberi pooleks.</p> <p>3. Matkib täiskasvanu tegevust, lihtsama mänguasja valmistamisel.</p>	<p>1. Oskab kasutada kääre, lõikab, voldib ja rebib lihtsaid kujundeid.</p> <p>2. Rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib need sõltuvalt töö olemusest.</p> <p>3. Lükib paelale, traadile vms auguga esemeid.</p> <p>4. Valib meelepärased meisterdamisvahendid (looduslikku ja</p>	<p>1. Lõikab kääridega etteantud joont mööda.</p> <p>2. Rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib need sõltuvalt töö olemusest.</p> <p>3. Juhendamisel õpib põimetehnikat.</p>	<p>1. Kujundab või täiendab oma tööd, kleepides sellele erinevast materjalist tükke, objekte jne.</p> <p>2. Valib eri materjalide liitmiseks ühendusviiside seast oma mõtte teostamiseks sobivamad või leiab oma võtted.</p> <p>3. Valmistab lihtsa mänguasja täiskasvanu tegevust matkides.</p> <p>4. Loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades</p>

Narva Lasteaed Kirsike

			tehismaterjali, paberit jms) ning neid omavahel ühendades või materjale kombineerides loob oma töö.		ning räägib nende otstarbest. 5. Lõikab kääridega kujundeid (jälgib joont).
KONSTRUEERI- MINE	1. Ehitab lihtsaid mudeleid näidise järgi, kasutab erineva suurusega ehitusdetalle. 2. Mõistab ehituse eesmärki, kasutab seda mänguasjadega mängimiseks.	1. Ehitab lihtsaid mudeleid näidise järgi, kasutab erineva suurusega ehitusdetalle. 2. Nimetab ja õigesti kasutab ehitusdetalle.	1. Loob ehitisi vastavalt täiskasvanu ülesannetele. 2. Kasutab erineva suurusega ehitusdetalle.	1. Konstrueerib vastavalt oma ideele, ehitab skeemi järgi ning lahendab labürindi ülesandeid. 2. Suuliste juhiste kohaselt konstrueerib paberist origami	1. Loob mudeleid antud teemal erinevatest konstruktoritest ja paberist. 2. Kasutab origami tehnikat. 3. Tunneb huvi liikuvate struktuuride loomise vastu ja leiab lihtsaid tehnilisi lahendusi.

5.6 VALDKOND MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid. Laps ...

- tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna „Muusika” sisu:

- laulmine;
- muusika kuulamine (loodushelide kuulamine);
- muusikalis-rütmiline liikumine (laulud, muusikamängud, tantsud, harjutused, rütmika, logarütmika, sõrmemängud, fantaasialiigutused, muusikalised liikumismängud);
- pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevust kavandades ning korraldades lähtume põhimõtetest:

- esikohal on aktiivne ja emotsionaalne muusikaline tegevus;
- kujundada ja arendada lapse muusikalis- loomingu- võimeid, kultuurilis- sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- arvestada lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- kasutada muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades, nagu „Keel ja kõne“, „Kunst“ jne; muusika on igapäevaelu osa nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- seostada üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis- rütmiline liikumine, mängud, tantsud;
- muusikapalade (laulude, muusika kuulamise palade, tantsude ja mängude, pillilugude) valikul arvestatakse laste huve ning ea- ja jõukohasust.

Lapse arengu eeldatavad tulemused „Muusika“ valdkonnas

Üldteema	Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
LAULMINE	<p>1. Huvitub laululistest tegevustest.</p> <p>2. Osaleb laulude esitamises (plaksutab või laulab kaasa).</p>	<p>1. Laulab rühmaga samas tempos.</p> <p>2. Laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule (nii eesti kui ka vene keeles).</p>	<p>1. Laulab väljahingamisel loomuliku häälega.</p> <p>2. Esitab laule rühmaga samas tempos.</p> <p>3. Laulab laulvalt, erineva helivõimega.</p>	<p>1. Laulab ilmekalt, lähtudes laulu ja teksti karakterist.</p> <p>2. Laulab pingeta, võtab hingeõhu fraaside vahel, jälgib laulu ajal kehahoiakut.</p>	<p>1. Laulab ilmekalt voolava ja pehme häälega eakohaseid rahva- ja lastelaule.</p> <p>2. Esitab neid laule nii rühmas kui ka üksi.</p>

Narva Lasteaed Kirsike

<p>MUUSIKA KUULAMINE</p>	<p>1. Reageerib emotsionaalselt muusika iseloomule (nt plaksutab, kõigutab keha vmt).</p> <p>2. Tunneb tuttavaid muusikateoseid.</p>	<p>1. Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid liigutuste ja liikumisega.</p> <p>2. Tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule.</p>	<p>1. Oskab iseseisvalt iseloomustada eakohast muusikat.</p> <p>2. Väljendab kuulatud muusikas tajutud meeleolusid erinevate muusikaliste tegevuste kaudu, näiteks järgib tempot ja rütmi kehalise liikumisega või, tundes ära õpitud laulu (kuuldes nii melodiat kui ka sõnu), hakkab kaasa laulma.</p>	<p>1. Tunneb ära lihtsamaid žanre (marss, laul, tants).</p> <p>2. Tähelepanelikult kuulab muusikat ja mõistab selle sisu.</p> <p>3. Väljendab loovalt muusika kuulamisest saadud elamusi.</p>	<p>1. Kuulatud muusikat iseloomustades kasutab eakohast sõnavara.</p> <p>2. Näitab tegevuses üles loomingulist initsiatiivi, toetudes oma kogemusele kuulnud palade suhtes (nt jutustab, mida kuulis muusikas).</p> <p>3. Eristab vokaal- ja instrumentaalmuusika lihtsamaid žanre (hällilaul, marss, tantsuviis, rahvalaul).</p>
<p>MUUSIKALIS- RÜTMILINE LIIKUMINE</p>	<p>1. Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika</p>	<p>1. Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu (nt</p>	<p>1. Muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste</p>	<p>1. Liigub ja tantsib sünkroonis teistega, kasutades tuttavaid</p>	<p>1. Väljendab ennast loovalt liikumise kaudu, toetudes</p>

Narva Lasteaed Kirsike

	<p>meeleolule, arvestades pulssi ja meetrumit (kõnd ja jooks, päkkadel kõnd, ühe ja vaheldumisi kahe jalaga koputamine, keerutamine paarilisega).</p>	<p>plastilise intoneerimise ehk loova liikumisega).</p> <p>2. Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt põlvetooste kõnd ja jooks, liikumine hanereas ja ringis).</p> <p>3. Osaleb laulumängudes.</p>	<p>väljendusvahendite vaheldumise põhjal (tempo, dünaamika, register).</p> <p>2. Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente.</p> <p>3. Aktiivselt osaleb laulumängudes.</p>	<p>liigutusi.</p> <p>2. Reageerib muusika tempo muutustele rütmiliselt täpselt (nt muudab liikumissuunda muusika dünaamika ja tempo järgi).</p> <p>3. Oskab välja mõelda uusi liigutusi laulumängude juurde.</p>	<p>õpitud muusikalistele väljendusvahenditele.</p> <p>2. Sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga.</p>
PILLIMÄNG	<p>1. Emotsionaalselt reageerib muusikapillide helidele.</p> <p>2. Mängib muusikat kuulates, liikudes ja lauldes kaasa pulssi või rütmi kehapillil, kõlapulkadel, randmekuljustel, väikesel trummil ja marakal.</p>	<p>1. Mängib rütmipille (näiteks kõlapulgad, trumm, kuljused) muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks.</p> <p>2. Tunneb pulssi või rütmi, kasutades kehapille.</p>	<p>1. Mängib rütmipille (nt kõla karpi, trummi, kuljuseid, pandeirat) muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks.</p> <p>2. Eristab kuulates neid tämbri järgi.</p> <p>3. Mängib rütmisaateid lasteriimidele ja – lauludele.</p> <p>4. Ansambli mängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos.</p>	<p>1. Mängib rütmi- ja meloodiapillidel (nt puuagoogo, taldrik, guiro, triangel, kõlaplaadid) lihtsamaid ostinato kaasmänge (lühikest korduvat rütmi-, viisi- või meloodialõiku).</p> <p>2. Osaleb lastepilliansambli mängus (alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos).</p>	<p>1. Oskab mängida eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel kaasmänge õpitud lauludele, lasteriimidele ja instrumentaalpaladele.</p> <p>2. Mängib nii pilliansambelis kui ka üksi.</p> <p>3. Kasutab elementaarseid dünaamilisi toone (valjusti, vaikselt).</p>

5.7 VALDKOND LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid. Laps ...

- tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna „Liikumine“ sisu:

- liikumisalased üldteadmised;
- põhiliikumised;
- liikumismängud;
- erinevad spordialad;
- tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised
- liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit,
- suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste
- harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone
- kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus,
- näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Lapse arengu eeldatavad tulemused valdkonnas „Liikumine“

Üldteema	Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
LIIKUMISTEADMISED	1. Valib õpetaja korraldusel teiste riiete hulgast välja võimlemisriided.	1. Sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi.	1. Nimetab kodukohas harrastatavaid spordialasid ja peetavaid spordivõistlusi.	1. Osaleb lasteaia spordipäeval. 2. Talub kaotust võistlusmängudes.	1. Nimetab erinevaid spordialasid ja mõne Eesti tuntuma sportlase.
PÕHILIIKUMISED	1. Sooritab põhiliikumisi. 2. Säilitab liikudes tasakaalu nii tasakaalupingil kui ka vähendatud pinnal. 3. Iseseisvalt võtab ringi, kõnnib ja jookseb kolonnis. 4. Hüppab üle objektide. 5. Veeretab ja viskab palli.	1. Sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes. 2. Teeb koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi. 3. Hüppab üle objektide, ronib kaare all, ronib varbseinal. 4. Veeretab ja viskab palli.	1. Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes. 2. Sooritab staatilist tasakaalu nõudvaid harjutusi. 3. Teeb harjutusi väikevahenditega.	1. Ronib varbseinal vahelduva sammuga ning täidab lisäülesandeid. 2. Täidab riviharjutusi nii objektidega kui ka objektideta. 3. Sooritab: jooksmist, hüppamist, hüppatsuga hüppamist, kaugushüpe, harjutusi palliga.	1. Sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud ja rütmilised. 2. Säilitab paigal olles ja liikudes tasakaalu. 3. Kasutab harjutusi tehes mõlemat kätt korraga, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt. 4. Ronib, teeb harjutusi palliga, hüppab hüppatsuga, heidab rõngaid sisse, oskab kasutada võru.

Narva Lasteaed Kirsike

	<p>rühmakaaslasel aktiivses tegevuses.</p>	<p>2. Järgib meeldetuletamise korral hügieeni nõudeid.</p>	<p>2. Teab spordivahendite nimetusi ning kasutab erinevaid spordivahendeid (nt topispall) ohutult, sobival viisil ja kohas.</p> <p>3. Õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise.</p>	<p>3. Teab ja kasutab mõisteid õpitud terminoloogia piires.</p> <p>4. Teab erinevaid spordialasid ja tuntumaid sportlasi.</p>	<p>2. Liikudes ja mängides peab kinni üldistest ohutusreeglitest.</p> <p>3. Omab spordi- ja igapäevariietust.</p>
<p>LIKUMISMÄNGUD</p>	<p>1. Mängib matkiva sisuga 1-2 reeglise kõnni- ja jooksumänge.</p> <p>2. Mängib iseseisvalt aktiivse liikumisega mängu (juhtiv mängija on õpetaja).</p>	<p>1. Mängib 2-4 reeglise liikumismänge.</p> <p>2. Pingutab end rühma tegevustes ühise eesmärgi nimel (juhtiv mängija on laps).</p>	<p>1. Mängib kollektiivseid võistlusmänge.</p> <p>2. Osaleb jõukohastel teatevõistlustel (nt joonejooksud).</p> <p>3. Tunnustab nii enda kui ka vastasmeeskonna edu.</p>	<p>1. Käsitseb mängu- ja spordivahendeid loovmängudes.</p>	<p>1. Võistleb kombineeritud teatevõistlustel (nt takistusriba läbimine).</p> <p>2. Mängib sportlike elementidega mängu (korvi visked, jalgpall).</p> <p>3. Organiseerib ise liikumismänge.</p> <p>4. Kasutab ausa mängu põhimõtteid ning peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.</p>

Narva Lasteaed Kirsike

<p>SPORDIALAD: VÕIMLEMINE</p>	<p>1. Sooritab võimlemisharjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega.</p> <p>2. Teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos õpetaja ning kaaslastega.</p> <p>3. Teeb painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi.</p>	<p>1. Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni.</p> <p>2. Hoiab oma kohta erinevates rivistustes: kolonnis, ringis, viirus.</p>	<p>1. Teeb vahenditega (pall, hüpits) harjutusi eakohaselt tehniliselt õigesti.</p> <p>2. Valitseb oma liigutusi koordineerimise ja tasakaalu nõudvaid harjutusi tehes.</p> <p>3. Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi</p>	<p>1. Valitseb harjutusi tehes oma liigutusi ja kehahoidu.</p> <p>2. Säilitab dünaamilistes harjutustes tasakaalu.</p>	<p>1. Valitseb oma liigutusi nii ruumis, maastikul kui ka tänaval.</p> <p>2. Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavaust ja jõudu arendavaid tegevusi.</p>
<p>TANTS JA RÜTMIKA</p>	<p>1. Kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi.</p> <p>2. Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos.</p>	<p>1. Sooritab imiteerivaid liigutusi muusika järgi.</p> <p>2. Plaksutab ja liigub vastavalt rütmile.</p>	<p>1. Jäljendab liikumisega erinevaid rütme.</p> <p>2. Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele.</p> <p>3. Liigub muusika järgi iseseisvalt ja vabalt.</p>	<p>1. Kohandab oma liigutusi etteantud rütmiga.</p> <p>2. Kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas tantsides.</p>	<p>1. Sooritab rütmiliikumisi ühel ajal koos kaaslastega.</p> <p>2. Liigub enda tekitatud rütmi järgi ning vahelduva tempoga kiirelt aeglasele.</p> <p>3. Väljendab liikumise kaudu emotsioone.</p> <p>4. Kasutab liikudes loovalt vahendeid (lindid, rätikud, rõngad).</p>

Narva Lasteaed Kirsike

<p>VABA AEG JA LOODUSLIIKUMINE</p>	<p>1. Matkab õpetaja või vanematega looduses.</p>	<p>1. Algatab iseseisvalt mängu. 2. Tegutseb iseseisvalt lasteaia õuealal.</p>	<p>1. Kasutab spordi- ja mänguväljakute vahendeid sihipäraselt. 2. Sooritab rännakuid ja orienteerub koos õpetajaga.</p>	<p>1. Suudab sõita töökerattaga, kahe rattalise rattaga, suusatada, rulluisutada.</p>	<p>1. Tegutseb iseseisvalt (ka koduümbruse) mängu- ja spordiväljakul. 2. Mängib lihtsamaid maastikumänge.</p>
---	---	---	---	---	--

6. LAPSE ARENGU HINDAMINE

6.1 lapse arengu hindamise põhimõtted

- Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.
- Lapse arengut hindavad tema rühmaõpetajad, kaasates vajadusel rühma abiõpetaja, lasteaia logopeedi ning ainevaldkondade – muusikaõpetaja.
- Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid, eripära ja huvi.
- Vähemalt kui üks kord õppeaastas viivad õpetajad lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguvestluse. See annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest, selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Arenguvestlused toimuvad eelnevalt kokkulepitud ajal. Lõpus vormistatakse kokkuvõtte, mis toob välja lapse tugevad ja toetust vajavad küljed, tegevused tema toetamiseks..

6.2 Hindamise korraldamine.

Lapse arengutaseme hindamist kirjalikult viiakse 2 korda aastas (sügisel ja kevadel) tema arengu dünaamika jälgimiseks: pedagoogid hindavad ja analüüsivad lapse teadmisi ja oskusi, võrdlevad eelmise hindamise tasemega. Vajaduse korral teeb pedagoog muudatusi lapse arengukeskkonda, korrigeerib õigeaegselt lapse arenemist.

Hindamise meetodid:

- vaatlused, tegevuskirjeldused;
- vestlused, intervjuud lastega, küsitlus;
- laste kunstitööde analüüs;
- testid ja muud arengu hindamise vahendid;
- töölehed;
- fotod laste töödest.

6.3 Lapse koolivalmiduse hindamise põhimõtted ja korraldus

Koolivalmidus on valmisolek minna mänguliselt põhitegevuselt üle õpitegevusele.

Valmisolek õpingute alustamiseks kujuneb samm-sammult kogu koolieelse perioodi jooksul.

Valmisoleku kujunemist mõjutavad nii sünnipärased eeldused ja võimed kui ka kasvukeskkond, milles laps igapäevaselt elab ja areneb.

Koolieeliku arengu hindamine viiakse läbi kaks korda õppeaastas, sügisel ja kevadel. Kõik saadud tulemused dokumenteeritakse ja lisatakse lapse arengumappi. Antud tulemuste põhjal antakse tagasisidet lapsevanemale. Infot lapse koolivalmiduse kohta annavad rühmaõpetajad vanemale aastaringselt

6.4 Koolivalmiduskaart

- Koolivalmiduskaart on dokument, milles kirjeldatakse laste, kes on saanud enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit seitsmeaastaseks või kelle vanemad taotleavad põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõike 5 alusel koolikohustuslikust east noorema lapse kooli õppima asumist või kellel on nõustamiskomisjoni soovitusel koolikohustus ühe õppeaasta võrra edasi lükatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 9 lõike 3 alusel, arengu tulemusi üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lähtuvalt koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed.
- Lapse arengut jälgitakse lasteaias pedagoogide ja logopeedi poolt kogu koolieelsel perioodil.
- Koolivalmiduskaardi allkirjastavad selle koostamisel osalenud isikud: rühmaõpetajad, lapsevanem (eeskostja) ja lasteasutuse direktor või selleks volitatud isik.
- Koolivalmiduskaarti säilitatakse lasteasutuses viis aastat.

6 ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE

Õppekavatöö on pidev protsess, muutumine ja edasiliikumine. Õppekava uuendades ja täiendades lähtutakse sisehindamise tulemustest, kus kajastub, kuidas soodustab õppekava ning sellest lähtuv õppe- ja kasvatustegevus laste arengut, mängu ja õppimist.

Õppekava uuendamist võivad tingida muutused lasteasutuses, riiklikus õppekavas, lasteaeda puudutavates seadusandlustes. Ettepanekuid õppekava muutmiseks võivad teha lapsevanemad, hoolekogu, lasteaia personal.

Õppekava vaadatakse üle ja analüüsitakse üks kord aastas kevadel.

Õppekava uuendamise aluseks on pedagoogilise nõukogu otsused. Muudatused arutab läbi pedagoogiline nõukogu ja esitab kinnitamiseks lasteaia direktorile.